

**LIETUVOS RESPUBLIKOS DVIGUBO APMOKESTINIMO GINČŲ SPRENDIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO
NR. IX-2112 25, 87, 108, 118, 145, 156, 158 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO,
ĮSTATYMO PAPILDYMO 61² STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 40¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO
NR. XIII-1329 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 190
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

1. Lietuvos Respublikos dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo įstatymo projektas (toliau – Ginčų įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 25, 87, 108, 118, 145, 156, 158 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 61² straipsniu įstatymo projektas (toliau – MAĮ projektas), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-1329 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 190 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – projektai) parengti siekiant perkelti 2017 m. spalio 10 d. Tarybos direktyvos (ES) 2017/1852 dėl mokesčių ginčų sprendimo mechanizmų Europos Sąjungoje (toliau – Direktyva 2017/1852) nuostatas į nacionalinę teisę ir optimizuoti kai kurias mokesčių administravimo procedūras, susijusias su abipusio susitarimo tarp mokesčių administratorių taikymu.

MAĮ projektu taip pat siekiama perkelti ir pagrindines 2018 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvos (ES) 2018/822, kuria dėl privalomų automatinio apmokestinimo srities informacijos, susijusios su praneštiniais tarpvalstybiniais susitarimais, mainų iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES (toliau – Direktyva 2018/822), nuostatas į nacionalinę teisę.

Direktyva 2017/1852 nustatomi mechanizmai, kuriais užtikrinamas veiksmingas ginčų dėl dvišalių susitarimų ir konvencijų dėl mokesčių arba Konvencijos dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo koreguojant asocijuotų įmonių pelną (90/436/EEB) (toliau – Sąjungos arbitražo konvencija) aiškinimo ir taikymo, ypač ginčų, dėl kurių gali atsirasti dvigubas apmokestinimas, Europos Sąjungoje sprendimas. Atitinkamai Ginčų įstatymo projektu visų pirma siekiama reglamentuoti nuostatas, susijusias su galimybe asmenims naudotis tarptautiniuose teisės aktuose numatytais mokesčių ginčų procedūromis, taip pat su procedūros trukme ir jos veiksmingu užbaigimu, t. y. ginčai būtų išspręsti taikant procedūrą, pagal kurią dėl ginčijamo dvigubo apmokestinimo klausimo pirmiausia kreipiamasi į konkrečių valstybių narių mokesčių administratorius tam, kad ginčas būtų išspręstas abipusio susitarimo procedūros metu.

Patobulintas ginčų sprendimo mechanizmas taikomas visiems pajamų ir kapitalo mokesčiais apmokestinamiems mokesčių mokėtojams, kuriems taikomos dvišalės valstybių narių mokesčių sutartys ir konvencijos dėl mokesčių bei Sąjungos arbitražo konvencija.

Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (toliau – MAĮ) papildomas 61² straipsniu siekiant perkelti pagrindines Direktyvos 2018/822 nuostatas į nacionalinę teisę.

Direktyva 2018/822 nustatomos privalomo informacijos atskleidimo taisyklės, pagal kurias tarpininkai (mokesčių konsultantai ar kiti subjektai, kurie rengia praneštiną tarpvalstybinį susitarimą, siūlo jį rinkoje, organizuoja jo įgyvendinimą, pateikia jį įgyvendinti arba jį administruoja) teiktų informaciją mokesčių administratoriams apie potencialius mokesčių vengimo susitarimus, turinčius tarpvalstybiškumo požymių. Tam tikrais atvejais tarpininkui prievolė pranešti negalėtų būti nustatoma dėl profesinės paslapties apsaugos arba dėl to, kad tarpininko nėra, pavyzdžiui, jei mokesčių mokėtojas pats rengia ir įgyvendina praneštiną tarpvalstybinį susitarimą. Tam, kad mokesčių administratoriai neprarastų galimybės gauti informacijos apie su mokesčiais susijusius susitarimus, kurie gali būti susiję su agresyviu mokesčių planavimu, prievolė pranešti tokiais atvejais perkelta mokesčių mokėtojams, kuriems susitarimas yra naudingas.

2. ANK projektas buvo parengtas siekiant tiksliau apibrėžti veikas, už kurių padarymą asmenys traukiami administracinėn atsakomybėn. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 190 straipsnyje apibrėžiant neteisėtą asmens veiką nustatyta, kad administracinę atsakomybę užtraukia neteisėtas informacijos apie mokesčių mokėtoją paskleidimas. Praktikoje gali kilti tam tikrų neaiškumų, ar informacija apie mokesčių mokėtoją apima ir kitą informaciją, gaunamą įgyvendinant Dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo Europos Sąjungoje įstatymą, tačiau nesusijusią su konkrečiu mokesčių mokėtoju (pavyzdžiui, Direktyvos 2017/1852 13 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad suinteresuoti asmenys (mokesčių mokėtojai) ir jų atstovai privalo laikyti paslapyje visą informaciją (įskaitant informaciją apie dokumentus)). Atsižvelgiant į tai ir siekiant išvengti bet kokių formalių teisinių neaiškumų taikant ANK 190 straipsnio nuostatas buvo parengtas ANK projektas.

2. Projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektus parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė – Jūratė Laurikėnaitė) Mokesčių ir muitų administravimo skyriaus (vedėjas – Paulius Majauskas) vyriausioji specialistė Olga Mikulskienė ir vyriausioji specialistė Brigita Bačiulytė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami projektuose aptarti teisiniai santykiai

Dabartinis teisinis reguliavimas, numatytas dvišalėse mokesčių sutartyse, Sąjungos arbitražo konvencijoje ir MAĮ, neužtikrina, kad ginčai dėl dvišalių susitarimų ir konvencijų dėl mokesčių arba Sąjungos arbitražo konvencijos aiškinimo ir taikymo, ypač ginčų, dėl kurių gali atsirasti dvigubas apmokestinimas, Europos Sąjungoje visais atvejais būtų laiku ir veiksmingai išspręsti.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių sudarytose ir galiojančiose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse nustatyta abipusio susitarimo procedūra, taikoma sprendžiant visus klausimus, kylančius taikant šias sutartis, įpareigoja Lietuvą ir kitą Europos Sąjungos valstybę narę tik stengtis išspręsti kylančias problemas, kai apmokestinama nesilaikant sutarčių nuostatų, tačiau neįpareigoja Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų susitarti. Ir tik retais atvejais, kai ginčas tarp Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų grindžiamas Sąjungos arbitražo konvencija, kuri apsiriboja ginčais dėl sandorių kainodaros ir pelno priskyrimo nuolatinėms buveinėms, kompetentingoms institucijoms nepavykus pasiekti abipusio susitarimo gali būti sudaryta patariamoji komisija, kurios užduotis – pareikšti nuomonę dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo konkrečiu atveju. Kompetentingos

institucijos gali priimti sprendimą, kuris skiriasi nuo patariamiosios komisijos nuomonės, tačiau jeigu nepasiekiamas susitarimas, jos turi laikytis patariamiosios komisijos nuomonės.

Asmenys turi teisę kreiptis į mokesčių administratorių (kompetentingą instituciją) tuo atveju, jei asmuo yra apmokestinamas ar mano, kad yra ar bus apmokestintas nesilaikant sutarties nuostatų. Bendra taisyklė, kad asmens kreipimasis turi atitikti dvi sąlygas: kreipimasis turi būti pateiktas savo rezidavimo valstybės kompetentingai institucijai (susitariančiosios valstybės, kurios įmonė ji yra ar kurioje yra jos nuolatinė buveinė, kompetentingai institucijai, kai kreipiamasi pagal Sąjungos arbitražo konvenciją) ir kreipimasis turi būti pateiktas per trejus metus nuo pirmo pranešimo apie veiksmus, dėl kurių asmuo gali būti apmokestintas ne pagal sutarčių ar Sąjungos arbitražo konvencijos nuostatas.

Šiuo metu MAĮ tam tikruose straipsniuose yra minima tik abipusio susitarimo procedūra, pagal kurią dėl ginčijamo klausimo kreipiamasi į mokesčių administratorių, kad ginčas būtų išspręstas taikant abipusio susitarimo procedūrą, tačiau tais atvejais, kai Lietuvos ir kitos valstybės kompetentingas asmuo susitarimo nepasiekia, ginčijamam klausimui taikytina ginčų sprendimo procedūra MAĮ yra neapibrėžta. Šalinant teisinio reguliavimo trūkumus ir siekiant tiksliau reglamentuoti procedūras MAĮ vartojama sąvoka „abipusis susitarimas“ keičiama į platesnę sąvoką – „dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimas“.

MAĮ 61² straipsnyje siūlomas naujas reguliavimas dėl iki šiol nereglamentuotų teisinių santykių.

ANK 190 straipsnyje nurodant neteisėtą asmens veiką nustatyta, kad administracinę atsakomybę užtraukia neteisėtas informacijos apie mokesčių mokėtoją paskleidimas.

4. Projektuose siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projektais bus įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktai – Direktyva 2017/1852 ir Direktyva 2018/822, patobulintas ginčų sprendimo mechanizmas, tarpininkams nustatytos privalomo informacijos apie potencialius mokesčių vengimo susitarimus, turinčius tarpvalstybiškumo požymių, atskleidimo taisyklės. MAĮ projektu papildomame 61² straipsnyje numatoma nauja prievolė tarpininkams. Pranešini tarpvalstybiniai susitarimai Direktyvoje 2018/822 apibrėžti remiantis IV priede išdėstytais sandorių ar veiklos požymiais (angl. *hallmarks*), iš kurių būtų galima spręsti, kad sandoris galimai yra mokesčių vengimo schemos dalis. Šia informacija valstybių narių mokesčių administratoriai keisis automatiškai. Tokiu būdu būtų didinamas mokestinis skaidrumas ir iš anksto apsisaugoma nuo mokesčių vengimo. Direktyvoje 2018/822 įtvirtinama prevencinė ir paramos auditui (kontrolės) priemonė, leisianti greičiau atsekti painių sandorių naudos gavėjus ir imtis atitinkamų nacionaliniu lygiu numatytų kovos su mokesčių vengimu priemonių. Nustatytomis taisyklėmis taip pat siekiama atgrasyti kurti mokesčių vengimo schemas ir jomis naudotis. Pagal siūlomą reguliavimą pranešinių tarpvalstybinių susitarimų požymius ir pranešimo sąlygas detalizuos Valstybinė mokesčių inspekcija, kuri taip pat, atsižvelgdama į Direktyvos nuostatas, nustatys ir kaupinių duomenų – MAĮ 61² straipsnyje nurodytos informacijos apie pranešinius tarpvalstybinius susitarimus – sąrašą, jų pateikimo tvarką ir atvejus, kada duomenų nereikia pateikti, kitas su duomenų kaupimu, pateikimu ir mainais susijusias procedūras.

Pagal siūlomą reguliavimą numatomi šie pagrindiniai dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo etapai ir procedūros:

4.1. Ginčų įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas būtų taikomas tik siekiant išspręsti Lietuvos Respublikos ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės ginčus, kylančius dėl dvišalių susitarimų ir konvencijų, kuriais numatomas pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo panaikinimas, aiškinimo ir taikymo, tačiau nebūtų taikomas sprendžiant Lietuvos Respublikos ir trečiosios šalies ginčus.

4.2. Ginčų įstatymo projekte pateikiamas teisinis reguliavimas turėtų būti taikomas dvišalių mokesčių sutarčių ir konvencijų skirtingo aiškinimo ir taikymo atvejais, kai dėl ginčijamo klausimo pirmiausia būtų kreipiamasi į Lietuvos Respublikos kompetentingą asmenį – Valstybinę mokesčių inspekciją ir kitos valstybės narės kompetentingą asmenį siekiant, kad ginčas būtų išspręstas taikant abipusio susitarimo procedūrą.

4.3. Nustatoma, kad suinteresuotas asmuo pateikia skundą kiekvienos valstybės kompetentingai institucijai tuo pačiu metu. Fiziniais asmenims ir mažesnėms įmonėms tenkanti administracinė našta yra mažesnė nei kitiems asmenims. Ginčų įstatymo projekte numatoma, kad tais atvejais, kai asmuo yra nuolatinis Lietuvos gyventojas arba Lietuvos apmokestinamasis vienetą, kuris nėra didelė įmonė, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, ir nėra didelės įmonių grupės, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme, dalis, jis turi teisę teikti skundus, skundams nagrinėti reikiamą informaciją, pranešimus apie skundo atsiėmimą ir prašymus sudaryti patariamąją komisiją ne visoms kompetentingoms institucijoms, o tik vienai – Valstybinei mokesčių inspekcijai. Atitinkamai laikoma, kad asmuo pateikė reikiamą informaciją ir visoms kitoms valstybėms narėms.

4.4. Valstybinė mokesčių inspekcija ir kitos valstybės narės kompetentinga institucija klausimą turi išspręsti per dvejus metus (šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau nei vieniems metams). Šis susitarimas yra privalomas ir suinteresuotas asmuo turi jį vykdyti, jeigu jis su juo sutinka. Jei suinteresuotas asmuo sutinka su susitarimu, toks susitarimas tampa neskundžiamu. Jei apskundimo procedūros jau yra pradėtos, susitarimas tampa privalomas ir vykdytinas tik tuomet, kai suinteresuotas asmuo Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikia įrodymų, kad imtasi veiksmų toms procedūroms nutraukti.

4.5. Jeigu Valstybinė mokesčių inspekcija ir kitos valstybės narės kompetentinga institucija abipusio susitarimo nepasiekia per dvejus metus, ginčijamam klausimui turės būti taikoma kita procedūra – ginčų sprendimo procedūra. Ginčų sprendimo procedūra bus vykdoma jau dalyvaujant patariamajai komisijai, kurią sudarytų Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovai, kitų valstybių narių kompetentingų institucijų atstovai ir nepriklausomi ekspertai, paskirti iš Nepriklausomų ekspertų sąrašo.

4.6. Jeigu patariamąją komisiją nesudaro kompetentingos institucijos, asmuo dėl jos sudarymo turi teisę kreiptis į nacionalinę skyrimo įstaigą. Įstatymu siūloma numatyti, kad šią funkciją atliktų Vilniaus apygardos administracinis teismas. Bylas dėl mokesčių ginčų nagrinėja administraciniai teismai (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Dvigubo apmokestinimo ginčai pagal savo pobūdį priskirtini administracinių teismų kompetencijai, todėl būtent administraciniai teismai turėtų atlikti Ginčų įstatymo projekte numatytas ekspertų skyrimo procedūras.

4.7. Nepriklausomų ekspertų sąrašas – Europos Komisijos tvarkomas valstybių narių paskirtų nepriklausomų ekspertų sąrašas. Pagal siūlomą reglamentavimą Lietuvos Respublikos Vyriausybė Lietuvos Respublikos finansų ministro teikimu paskirtų tris Lietuvos nepriklausomus

ekspertus, o pretendentų atranka bus organizuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4.8. Valstybinė mokesčių inspekcija ir kitos valstybės narės kompetentinga institucija turėtų priimti galutinį privalomą sprendimą, remdamosi aptartos patariamąsios komisijos nuomone. Kompetentingos institucijos turės teisę nukrypti nuo patariamąsios komisijos nuomonės, tačiau jei Valstybinei mokesčių inspekcijai ir kitos valstybės narės kompetentingai institucijai nepavyks pasiekti susitarimo dėl ginčijamo klausimo sprendimo, jos privalės laikytis patariamąsios komisijos nuomonės.

4.9. Siekiant užtikrinti lankstumą pasirenkant ginčų sprendimo metodą, valstybių narių kompetentingoms institucijoms numatoma galimybė vietoj patariamąsios komisijos sudaryti ir kitas alternatyvias ginčų sprendimo komisijas.

4.10. Siekiant vienodo patariamąsios komisijos veikimo visose valstybėse narėse, Direktyvoje 2017/1852, o kartu ir Ginčų įstatymo projekte pateikiamos pagrindinės taisyklės dėl šios komisijos veiklos: kada ir per kiek laiko sudaroma patariamoji komisija; per kiek laiko ir kokią sprendimą ji gali priimti; informacijos ir įrodymų pateikimo patariamajai komisijai sąlygos, įskaitant ir dalyvavimą komisijos posėdžiuose ir kt.

4.11. Be kitų dalykų, Ginčų įstatymo projekte aptariama ir ginčų sprendimo procedūros sąveika su nacionalinėmis procedūromis. Tai, kad Lietuvos Respublikos ar kitos susijusios valstybės narės institucijos sprendimas, dėl kurio kilo ginčijamas klausimas, tampa galutinis pagal nacionalinę teisę, netrukdo suinteresuotiems asmenims pasinaudoti Ginčų įstatymo projekte numatytais ginčų sprendimo procedūromis. Vis dėlto asmens teisė pasinaudoti Direktyvoje 2017/1852 nustatytais taisyklėmis nėra absoliuti, todėl Ginčų įstatymo projekte numatoma, kad tuo atveju, kai Valstybinė mokesčių inspekcija negali nukrypti nuo galutinio sprendimo mokestinio ginčo byloje, ji turi teisę asmens kreipimąsi dėl abipusio susitarimo procedūros atmesti ir atitinkamai informuoti suinteresuotą asmenį bei kitų valstybių narių kompetentingas institucijas. Esant aprašytai situacijai kitų valstybių kompetentingos institucijos gali nuspręsti ginčą spręsti vienašališkai. Paminėtina, kad jeigu mokesčių apskaičiavimas pagal teismo sprendimą iškelia naują ginčo klausimą, t. y. teismo sprendime yra elementų, kurių nebuvo pirminio apskaičiavimo metu, asmuo turi teisę per 3 metus pateikti skundą dėl to naujo klausimo, o 3 metų terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią asmuo gavo teismo sprendimą.

Tai, kad ginčas sprendžiamas taikant procedūras, numatytas Ginčų įstatymo projekte, netrukdo Lietuvoje pradėto arba tęsiamo teismo proceso baudžiamojoje byloje arba administracinio nusižengimo teisenos dėl veikų, susijusių su ginču.

Kai asmuo yra pradėjęs apskundimo procedūras, nustatytas Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės nacionalinėje teisėje, Ginčų įstatymo projekte nustatyti laikotarpiai sprendimui dėl asmens skundo priėmimo ar atmetimo priimti ir kompetentingų institucijų abipusiam susitarimui pasiekti pradedami skaičiuoti nuo tos dienos, kurią sprendimas, priimtas šių apskundimo procedūrų metu, tampa galutinis arba kurią šios apskundimo procedūros užbaigiamos ar sustabdomos.

Pagal siūlomą reglamentavimą, jeigu sprendimą dėl ginčijamo klausimo priima Lietuvos Respublikos teismas ar Mokestinių ginčų komisija ir jis įsiteisėja:

1) *anksčiau*, nei Valstybinė mokesčių inspekcija ir kitos valstybės narės kompetentinga institucija priima galutinį sprendimą – pasiekia abipusį susitarimą dėl to paties klausimo, Valstybinė mokesčių inspekcija turi informuoti kitų valstybių narių kompetentingas institucijas apie teismo ar Mokestinių ginčų komisijos sprendimą ir abipusio susitarimo procedūra turi būti nutraukta;

2) *anksčiau*, nei suinteresuotas asmuo pateikia prašymą sudaryti patariamąją komisiją, patariamoji komisija nesudaroma, o Valstybinė mokesčių inspekcija turi informuoti kitų valstybių narių kompetentingas institucijas apie teismo ar Mokestinių ginčų komisijos priimto sprendimo poveikį;

3) *anksčiau*, nei patariamoji komisija ar alternatyvi ginčų sprendimo komisija pateikia nuomonę Valstybinei mokesčių inspekcijai ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, ginčijamo klausimo sprendimo procesas patariamojoje komisijoje ar alternatyvioje ginčų sprendimo komisijoje turi būti baigtas. Valstybinė mokesčių inspekcija informuoja kitų valstybių narių kompetentingas institucijas ir patariamąją komisiją ar alternatyvią ginčų sprendimo komisiją apie teismo ar Mokestinių ginčų komisijos priimto sprendimo poveikį.

4.12. Pateikus skundą dėl abipusio susitarimo procedūros pradėjimo pagal Ginčų įstatymą, *anksčiau* pagal sutartį ar konvenciją pradėtos ir vykdomos abipusio susitarimo procedūros baigiamos.

4.13. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo Ginčų įstatymo projekto 20 straipsnio 6 dalies nuostatos yra iš esmės artimos MAĮ 40¹ straipsnyje nustatytiems minimaliems patikimo mokesčių mokėtojo kriterijams, kurie įsigalioja nuo 2019 m. sausio 1 d.

4.14. Valstybinė mokesčių inspekcija ir kita kompetentinga institucija turi teisę susitarti, kad viešai būtų paskelbtas galutinis sprendimas. Jeigu kuri nors iš kompetentingų institucijų nesutinka ir (arba) suinteresuotas asmuo nesutinka, viešai gali būti paskelbiama tik galutinio sprendimo santrauka. Galutinį sprendimą arba galutinio sprendimo santrauką viešai skelbia Europos Komisija.

4.15. Ginčų įstatymo projekte nustatant terminus daugiausia remtasi Direktyvos 2017/1852 nuostatomis. Pavyzdžiui, remiantis Direktyva 2017/1852 Ginčų įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje nustatytas 2 metų terminas, per kurį Valstybinė mokesčių inspekcija turi imtis veiksmų ginčą išspręsti abipusiu susitarimu, arba to paties straipsnio 2 dalyje nustatytas 1 metų terminas, kuriuo gali būti pratęsimas dvejų metų laikotarpis. Taip pat ir kitose Ginčų įstatymo projekto straipsniuose nustatyti terminai, įskaitant 3 straipsnio 2 dalį, 4 straipsnio 1, 2, 3 dalis, 8 straipsnio 2 dalį, 19 straipsnio 3 dalį ir kt., bet neapsiribojant šiomis dalimis. Kai Direktyva 2017/1852 nenumato konkretaus termino, o vartojama formuluotė „nedelsiant“ nenurodant konkretaus dienų skaičiaus, Ginčų įstatymo projekte nustatomas 5 darbo dienų terminas, kai tai susiję su jau priimtu sprendimu, apie kurį praneša Valstybinė mokesčių inspekcija suinteresuotam asmeniui ar kitos valstybės narės kompetentingai institucijai, ir 10 darbo dienų terminas, kai pranešama Komisijai.

Dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo procedūrų schemos pateikiamos šio aiškinamojo rašto prieduose.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

Teigiamos priimtų projektų pasekmės:

1. Bus sudarytos galimybės efektyviau ir veiksmingiau išspręsti ginčus, dėl kurių gali atsirasti dvigubas apmokestinimas, kas sumažins mokestines kliūtis įmonėms, vykdančioms veiklą tarpvalstybiniu mastu.

2. Bus padidintas mokestinis skaidrumas – atgrasoma kurti mokesčių vengimo schemas ir jomis naudotis. Privalomas informacijos atskleidimas leis mokesčių administratoriui greičiau atsekti painių sandorių naudos gavėjus ir imtis atitinkamų kovos su mokesčių vengimu priemonių.

6. Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus projektus bus padidintas mokestinis skaidrumas, atgrasoma kurti mokesčių vengimo schemas ir jomis naudotis.

7. Įtaka verslo sąlygoms ir jų plėtrai

Projektai verslo sąlygoms ir jų plėtrai įtakos turės, nes sukurtas teisinis tikrumas leis išvengti dvigubo apmokestinimo, bus sumažintos mokestinės kliūtys įmonėms, vykdančioms veiklą tarpvalstybiniu mastu, o pranešimai apie mokesčių išvengimo schemas panaikins konkurencinį pranašumą jomis besinaudojantiems subjektams.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įgyvendinamieji teisės aktai nurodyti šio aiškinamojo rašto 11 punkte.

9. Ar projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projektų nuostatos atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus MAĮ projektą, centrinis mokesčių administratorius turės priimti MAĮ 61² straipsnio įgyvendinamuosius teisės aktus.

Priėmus Ginčų įstatymo projektą, centrinis mokesčių administratorius turės priimti jo įgyvendinamuosius teisės aktus. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės paskirti nepriklausomus ekspertus, įrašomus į Europos Komisijos tvarkomą Nepriklausomų ekspertų sąrašą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija turės patvirtinti pretendentų į nepriklausomus ekspertus atrankos taisykles.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

MAI ir Ginčų įstatymo projektų įgyvendinimas pareikalaus išlaidų, kurios bus dengiamos iš atitinkamais metais įgyvendinančiosioms institucijoms patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

13. Projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų gauta nebuvo.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Ginčų įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Mokesčių administravimas, trečiųjų asmenų informacija.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
